

RAPORTUL DE ACTIVITATE

(pentru anul 2016)

al primarului orașului Iașoveni, Sergiu ARMAȘU

Structura raportului:

- 1. Activități și proiecte realizate*
- 2. Lucrări efectuate datorită contribuției locuitorilor și a primăriei*
- 3. Activități realizate în parteneriat cu agenți economici și alte instituții*
- 4. Administrarea bugetului orașului*
- 5. Reabilitare drumuri*
- 6. Asigurarea cu apă, canalizare*
- 7. Iluminat public stradal*
- 8. Transportul public*
- 9. Asigurarea activității grădinițelor*
- 10. Terenuri de joacă pentru copii, spații pentru agrement și sport*
- 11. Amenajare teritoriu, servicii piața municipală*
- 12. Gospodărie comunală, salubritate*
- 13. Activități tineret și sport*
- 14. Evenimente locale socio-culturale*
- 15. Inițiative privind protecția socială și a persoane în etate, defavorizate*
- 16. Asigurarea transparenței decizionale*
- 17. Colaborare cu partenerii de dezvoltare*

1. Activități realizate și proiecte obținute:

- (i) Proiectul Capitala Națională a Tinerilor pentru 2016;
- (ii) Proiectul de securitare rutieră ”Orășelul copiilor”;
- (iii) Proiectul USAID (tomberoane, ajutor pentru promovarea selectării separate a deșeurilor);
- (iv) Proiectul LGSP privind elaborarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni pentru anii 2016-2020,
- (v) Proiectul PNUD Moldova, ”Migrație și Dezvoltare Locală” susținut financiar de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC), Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), perioada 2015-2017.
- (vi) Două proiecte ale Consiliului Europei în cadrul Parteneriatului Estic, pentru evaluarea finanțelor publice locale și cooperare intermunicipală, demarat în 2016;
- (vii) Proiectul social susținut de diaspora din SUA (asistență persoanelor cu dizabilități, în etate, etc);
- (viii) Proiectul social susținut de Rotary Club, împreună cu ROYNDTable Germania;
- (ix) Proiectul câștigat din partea Fondului de Granturi cu suportul partenerilor din Polonia, pentru construcția stadionului multifuncțional sectorul Moldova;
- (x) Proiectul demarat cu susținerea migranților și băștinașilor privind construcția terenului de fitness, Parcul central;
- (xi) Proiectul cu susținerea Uniunii Europene și Fondului de Eficiență Energetică privind renovarea grădiniței nr.1 din orașul Ialoveni;
- (xii) Proiectul privind modernizarea iluminatului stradal, tehnologia LED, cu suportul Fondului de Eficiență Energetică;

Proiectul construcție a sistemului de canalizare de 18 milioane lei;

- (i) Proiectul regional privind construcția sistemului de apă;
- (ii) Proiectul regional privind modernizarea drumurilor locale

2. Lucrări efectuate datorită contribuției locuitorilor și a primăriei:

- (i) Teren de joacă, fitness și sport sectorul Albeni;
- (ii) terenuri pentru copii amenajate (str. Alexandru cel Bun)
- (iii) terenuri de sport amenajate
- (iv) Parc inițiat sectorul Huțuleuca, teren de joaca copii (Gagarin);
- (v) Teren de joacă strada Prieteniei
- (vi) Teren de joacă Huțuleucastr. D. Cantemir (ponoară)
- (vii) Teren de joacă copii amenajat str. P. Ștefănuță 36
- (viii) *Asfaltare:* str.Dragomirna, Hajdeu, Bălcescu;
- (ix) *Construcții trotuare:* str. Basarabia; str. Gagarin;
- (x) *Reparația drumului varianta albă:* str. Hajdeu, G. Vieru, str. T.Vladimirescu - A. David;
- (xi) *Lărgirea podului cu instalarea perilelor:* str. Basarabia piața agricolă, instalarea parapetului de protecție podul piața agricolă;
- (xii) *Plombarea drumurilor:* str. Viilor; str. Testimițeanu; Gagarin, Basarabia, Creangă, Moldova ș.a;
- (xiii) *Instalarea rigolelor termice pentru apele pluviale:* str. M.Sadoveanu; Moldova, Iași;
- (xiv) *Construcția canalelor de scurgere a apelor pluviale s.Hutuleuca*
- (xv) *Treceri pentru cărucioare:* str. Șt. cel Mare – str. P. Ștefănuță; sectorul centru, Parc,
- (xvi) *Parcări:* varianta albă – str. Basarabia; curtea Primăriei -asfalt;
- (xvii) *Curățire, amenajare și pictare stații* – tot orașul;
- (xviii) *Instalare urne, panouri publicitare, renovare scaune:* Parc, în preajma stațiilor tot orașul;
- (xix) *Noi conectări la apeduct,* str. Grigore Vieru, Cristea, stradela G. Vieru; str. Putna, str. Moldova, stradela V. Alexandri, etc.
- (xx) *Conectarea la apeduct a sectorului Albeni (unicul sector mare care nu dispunea de apeduct)*
- (xxi) *Construit sistemul de canalizare* pe stradela G.Vieru, Mugurel, A. David,P. Ștefănuță, strada G. Vieru;
- (xxii) *Reparat sistemul de canalizare* pe str. Alexandru cel Bun 9/1; Basarabia 1.
- (xxiii) *Extinderea și finisarea sistemului de apă* sectorul Albeni;

3. Activitățile realizate în parteneriat cu agenți economici și alte instituții:

- (i) Curățirea râului Ișnovăț;
- (ii) Inițierea amenajării zonei lacului din sectorul Albeni;
- (iii) Lucrări de desfundare a podului de lângă stadionul raional (centrul orașului) și curățirea râulețului din preajmă;
- (iv) Amenajare și iluminare intrării în oraș (Lukoil); amenajarea opririi 35 centru;
- (v) Deschiderea locurilor noi de muncă (companiile de construcții, noi agenți care au deschis afacerile în oraș, oficiul Consiliului Concurenței în orașul Ialoveni; Lucoil, grădinița de copii Licurici ș.a.);

4. Administrarea bugetului orașului:

Pentru anul 2016 bugetul orașului Ialoveni a constituit la compartimentul venituri – total 31,68 mil. lei. Veniturile proprii - 8 mil. lei. Din cadrul Bugetului public au fost asigurate transferuri în valoare de 18,15 mil. lei.

O cotă parte importantă a bugetului orașenesc este direcționată întreținerii grădinițelor. Astfel, din totalul veniturilor bugetului orașului Ialoveni, transferuri cu destinație specială pentru instituțiile preșcolare constituie **11, 6 milioane lei, sau 45,5 %**. De asemenea, suplimentar la aceste mijloace primite de la bugetul național conform unei formule de calcul, Primăria mai achită și suplimentar din veniturile proprii pentru unele servicii.

Pentru a îmbunătăți administrarea bugetului, Primăria Ialoveni a beneficiat de **expertiza proiectului Consiliului European cu privire la pilotarea instrumentului de evaluare a finanțelor publice locale** (instrumentul financiar denumit benchmarking, un instrument analitic și de diagnoză, bazat pe cifre concrete economico-financiare).

A fost efectuată o evaluare cu participarea experților internaționali și naționali, rezultatele căreia au fost prezentate în cadrul atelierului de lucru din 29 iunie 2016.

Evaluarea a atestat un **nivel foarte modest de creștere a veniturilor din taxele locale/impozitele pe proprietate**. La compartimentul **administrarea fiscală și**

monitorizarea plăților, aspectele care trebuie principial îmbunătățite: procedurile de depunere a reclamațiilor și de apel cu privire la plata taxelor și impozitelor locale nu sunt reglementate; lipsa informației cu privire la consecințele întârzierii sau neachitării impozitelor pe proprietate.

Prin intermediul perceptorilor fiscali a fost acumulata suma de 1 mln 195 mii 500 lei, 88,3% impozitul bunurilor imobiliare de la persoane fizice. La acest capitol avem rezerve.

La ultimele 2 sedințe ale consiliului orășenesc din anul 2016 Primăria a solicitat majorarea taxei de amenajare, care nu a fost susținută de majoritatea consilierilor, cu toate că au fost desfășurate consultări publice și acestea au fost susținute de agenții economici. Taxa de amenajare în orașul Ialoveni este una din cele mai mici în raion și pe țara. Ca exemplu: în localitatea Costești taxa pentru amenajare constituie 200 lei, pe când în Ialoveni doar 100 lei.

5. Reabilitare drumuri:

Asfaltare: str.Dragomirna, Hajdeu, Bălcescu;Inculeț, Ștefan cel Mare, Sp. Haret, Merilor – pavaj, Victoria – pliți beton, amenajarea careului la liceul A. Vartic;

Construcții trotuare: str. Basarabia; str. Gagarin;

Reparația drumului varianta albă: str. Hajdeu, G. Vieru, str. T.Vladimirescu - A. David, Dacia, Putna, Chilia, Hotinului, Sf. Vinere, Mugurel, Ismail, Latiniei, V.Lupu, stradela V. Alexandri, ș.a;

Lărgirea podului cu instalarea perilelor: str. Basarabia; instalarea perilelor - podul Piața agricolă

Plombarea drumurilor: str. Viilor, str. Testimițeanu, Gagarin, Basarabia, Creangă, Moldova, Rebreanu,ș.a;

Instalarea rigolelor termice pentru apele pluviale: str. M.Sadoveanu, Moldova, Iași;

Treceri pentru cărucioare: str. Șt. cel Mare – str. P. Ștefănuță, Gagarin, Alexandru cel Bun, sectorul centru, Parc;

*Parcări:*varianta albă – str. Basarabia; Petre Ștefănică;curtea Primăriei-asfalt;

*Instalare urne, panouri publicitare, renovare scaune:*Parc, în preajma stațiilor, tot orașul;

Au fost procurate pentru anul 2016 - 2 mii tone pietriș în sumă de 410 mii lei, 400 tone asfalt.

6. Asigurarea cu apă, canalizare:

Sistemul de asigurare cu apă și canalizare din orașul Ialoveni, este dependent de S.A. "Apă Canal Chișinău", este moștenit cu mari probleme și dificultăți, cu o singură sursă de pompare a apei, și ne dă serioase complicații. Pe parcursul anului am inițiat numeroase întrevederi și discuții cu reprezentanții Întreprinderii Municipale "Apă Canal Chișinău" pentru a îmbunătăți serviciile de asigurare cu apă a locuitorilor orașului. Pe lângă necesitatea conectării la rețelele centralizate de apă, o problemă serioasă este lipsa presiunii necesare de apă pentru o bună parte din cei conectați.

În partea ce ține de lipsa presiunii, primăria a convenit cu furnizorul divizarea în 2 părți a rețelei. Acest proiect a fost evaluat la suma de 6 milioane lei, din care primăriei i-a revenit asigurarea cu materialele necesare, circa 50 %. Pentru acoperirea acestei sume am apelat către mai mulți potențiali donatori și parteneri de dezvoltare. Totodată, s-a obținut ca de la 1 ianuarie 2016, 2 specialiști de la S.A. "Apă Canal Chișinău", sunt amplasați nemijlocit în orașul Ialoveni, astfel ca locuitorii mai ușor să perfecteze documente pentru conectare la apeduct centralizat și canalizare.

Au fost inițiate **lucrări de conectare la rețeaua centralizată de apă** (sectorul Albeni, care a fost unul dintre cele mai delăsate sectoare). Echipa Primăriei a elaborat proiectul pentru alimentarea cu apă. Lucrările pentru asigurarea cu apă a acestui sector au fost finalizate. S.A. "Apă Canal" primește lucrările și individual fiecare locuitor se conectează la rețea.

Pe parcursul perioadei, s-a reușit a conecta și alte segmente la apeduct, precum str. Grigore Vieru, Cristea, stradela G. Vieru, str. Putna, stradela Alexandri, P. Ștefănuță.

A fost construit **sistemul de canalizare** pe stradela G.Vieru, Mugurel, elaborarea proiectului tehnic pe str. P. Movila și 1 mai în sumă de 53.400 lei, au fost efectuate lucrările de topografie pe str. Cetatea Albă, urmează de elaborarea documentației tehnice.

S-a reparat sistemul de canalizare pe str. Alexandru cel Bun 9/1; Basarabia 1.

Pe parcursul anului 2016 s-ă lucrat intens cu un proiect foarte important, **în valoare de 18 milioane lei, pentru sistemul de canalizare**, pentru care am obținut finanțarea din cadrul **Fondului Ecologic**. Prima tranșă a fost acceptată de 1 milion lei și lucrările le începem pe etape: în anul 2017 cu sectorul Bozu (lucrări

de construcție a rețelelor de canalizare și stației de pompare nr. 4 din sectorul Bozu, costul proiectului fiind de 6 mln lei, parteneri Fondul Ecologic Național).

Pe parcursul anului echipa primăriei **a elaborat 3 proiecte** pentru apă și canalizare, **pe care le-am depus la Fondul Național de Dezvoltare Regională (2017-2018)**. S-a lucrat cu specialiștii Agenției de Dezvoltare Regională Centru, s-au pregătit documentele necesare și orașul Ialoveni a fost inclus în lista beneficiarilor și aprobat pentru finanțare pentru anii 2017-2018 prin Documentul Unic de Program, aprobat de Guvern.

La finele anului 2016, s-a primit spre avizare proiectul rețelei de canalizare sub presiune, sectorul Centru, care va fi construit în comun cu SA „Apa Canal Chișinău” în vederea soluționării problemelor de canalizare.

7. Iluminat public stradal

Rețeaua iluminatului public stradal în orașul Ialoveni la moment acoperă circa 70% din necesitățile localității noastre.

Pentru anul 2016 consumul energiei electrice a constituit 1 mln 418 mii 664 lei.

Pentru că ne dorim un sistem de iluminat stradal mai econom și conform tehnologiilor avansate, echipa Primăriei a lucrat la un nou proiect de iluminat cu elemente LED, care a fost înaintat la concurs în cadrul Fondului de Eficiență Energetică și **am obținut finanțare în sumă de circa 3 milioane lei. Lucrările au fost începute în anul 2016 și vor fi finisate în anul 2017.**

În perioada anului am avut mai multe furturi ce țin de iluminatul stradal, precum furtul demaroadelor (contactoarelor electrice) și taimerelor.

Prin implementarea proiectului din sursele Fondului de Eficiență Energetică, vom depăși mai multe probleme privind iluminatul public.

8. Transportul public:

Despre serviciile necorespunzătoare ale transportului public discuțiile sunt cele mai controversate și se referă la 2 aspecte. Primul, **transportul public interurban (ruta nr.35 Ialoveni-Chișinău)**: Au fost depuse mai multe solicitări oficiale la Ministerul Transporturilor referitor la soluționarea problemelor existente în orele de vârf. În anul 2016, primăria **a recepționat răspunsurile la adresările repetate**

către Ministerul Transporturilor și Agenția Națională Transport Auto, care diferă de altele precedente. Au fost confirmate neajunsurile la care făcea referire Primăria, cetățenii, și am primit asigurările din partea Ministerului privind monitorizarea strictă a procesului tehnologic la deservirea rutei 35.

La sfârșitul anului 2016 au avut loc mai multe întâlniri cu reprezentanții MTID și agenții economici care deservește ruta 35, însă situația încă rămâne gravă.

Pentru anul 2017 vom acționa la un alt nivel, vom prezenta toate argumentele și rezultatele evaluărilor Guvernului, deoarece prin implicarea responsabililor MTID și a agenției ANTA, nu au fost rezolvate problemele. Se impun acțiuni mai radicale privind soluționarea problemelor de transport interurban pentru orașul Ialoveni.

Alternativă de îmbunătățire a calității serviciilor de transport este **atragera investițiilor și extinderea rutei de troleibuz Chișinău – Ialoveni sau antrenarea în transportarea călătorilor a mijloacelor de transport de capacitate mare, responsabil fiind un singur agent economic și nu trei cum este acum.** Din acest considerent, pe parcursul acestei perioade am întreprins mai multe acțiuni; s-a convenit cu responsabilii din cadrul Primăriei Chișinău să susțină proiectul orașului Ialoveni; am solicitat oficial suportul Ministerului Transportului pentru perfectarea pachetului de acte pentru includerea pe ruta 35 a unor troleibuze de generație nouă fără fir sau autobuse; am solicitat susținerea consiliului local pentru efectuarea studiului de fezabilitate, fiind acceptate parțial doar o parte din suma necesară.

Referitor la transportul public local: La acest capitol s-au dus negocieri cu responsabilii din cadrul Ministerului Transportului și urmează să decidem în comun cu locuitorii orașului.

9. Asigurarea activității instituțiilor preșcolare, grădinițelor

În orașul Ialoveni activează 3 instituții preșcolare, fiind frecventate de 1085 de copii, care sunt asistați de 157 angajați. Numărul de copii înmatriculați în instituțiile educaționale preșcolare în anul 2016 este în creștere față de anii anteriori.

Cea mai aglomerată este grădinița nr.5 “Licurici”, formată din 14 săli de grupă, pe care o frecventează 549 de copii. La această instituție activează 73 angajați. Grădinița de copii nr.3 „Lăstărel” este frecventată de 163 de copii, cu 27 de angajați. Grădinița de copii nr.1 „Andrieș” are 57 de cadre, care au grijă de 373 de copii.

La moment, spațiile acestor 3 instituții educaționale preșcolare, aflate în subordinea Primăriei Ialoveni, sunt insuficiente, cu un deficit de circa 300 locuri.

În legătură cu activitatea grădinițelor din orașul Ialoveni avem și practici de succes, recunoscute la nivel raional și republican. Dar **avem și unele probleme de rezolvat.**

Referitor la condiții și gestionarea bunurilor: în anul curent, Primăria Ialoveni a obținut finanțare pentru **renovarea grădiniței nr.1 din orașul Ialoveni**, datorită susținerii **Uniunii Europene** și a partenerilor de dezvoltare din cadrul **Fondului pentru Eficiență Energetică**. Costul proiectului este de **2,8 mln lei**, cota primăriei Ialoveni constituind **25%**.

În anul 2016 au fost efectuate lucrări de înlocuire a ferestrelor și ușilor exterioare, izolare termică a pereților externi și alte lucrări în volum de aproximativ 70% din costul proiectului

Cu suportul Primăriei, **la grădinița nr.5 "Licurici" a avut loc lansarea serviciilor de educație incluzivă**, viziunea căreia este "Fiecare copil este unic, valoros, egal în drepturi". Acest serviciu oferit copiilor de către logoped, psiholog, kineto-terapeut asigură celor 40 de copii cu cerințe speciale în educație și îngrijire suport individual de învățare și educare care le vor ajuta să se încadreze mai ușor în colectivele de copii și în viitor, în societate. Proiectul-pilot implementat la Grădinița "Licurici" este unul din primele proiecte promovate în Republica Moldova și **susținut de către LumosFundation, Marea Britanie**, administrația publică locală, părinți. Încăperile unde acum sunt birourile educatorilor-specialiști au fost depozite, care după reparație și amenajare au devenit locul de instruire și educație a copiilor. Salariile specialiștilor sunt achitate din sursele primăriei și vom promova în continuare inițiativele frumoase ale colectivelor de educatori.

10. Terenuri de joacă pentru copii, spații pentru agrement și sport

Pe parcursul anul 2016 au fost aplicate mai multe modalități de atragere a mijloacelor necesare pentru amenajarea noilor terenuri, precum și **implicarea activă a locuitorii, agenților economici, migrantilor și băștinașilor orașului Ialoveni în realizarea unor inițiative.**

Datorită muncii voluntarilor, contribuției locuitorilor și parteneriatului cu Primăria Ialoveni, un teren din **sectorul Albeni s-a transformat în zonă de agrement cu teren de sport, fitness și teren de joacă** pentru copii. Partenerii Primăriei au asigurat și conexiune liberă la rețeaua Internet Wi-Fi pentru parcul respectiv.

Terenuri de joacă pentru copii au fost amenajate în sectorul Centru str. Alexandru cel Bun (2 terenuri), str.Prieteniei teren de joacă, fitness și sport

sectorul Albeni, terenuri pentru copii amenajate (str. Alexandru cel Bun), terenuri de sport amenajate, parc inițiat sectorul Huțuleuca și teren de joacă copii (Gagarin), teren de joacă Huțuleuca str. D. Cantemir (ponoară), teren de joacă copii amenajat str. P. Ștefănuță 36. Urmează în anul 2017 să amenajăm în fiecare sector cel puțin câte un teren de joacă.

De asemenea, Echipa Primăriei Ialoveni a câștigat în luna mai 2016 un **proiect de amenajare a unui teren sportiv multifuncțional în cartierul Moldova**. La finele anului 2016 terenul a fost dat în exploatare. Finanțarea în valoare de jumătate de milion de lei a fost asigurată din cadrul “Fondului de Granturi Mici”, Programului Polonez de cooperare pentru dezvoltare. La acest capitol, am avut și co-finanțări din partea unor agenți economici.

Un proiect realizat în anul 2016 este **proiectul de construcție a unui teren fitness în aer liber, în sectorul centru, Parcul ”Sfatul Țării”**, destinat inclusiv persoanelor cu dizabilități care pot utiliza echipamentul prevăzut și pentru ei.

Proiectul de amenajare a terenului de fitness în aer liber **este un rezultat concret al colaborării eficiente a Primăriei Ialoveni cu migrantii și băștinașii orașului Ialoveni de peste hotare**. A fost posibil să atragem migrații datorită **experienței câpătate în cadrul proiectului MiDL ”Migrație și Dezvoltare Locală”**, implementat de PNUD cu suportul financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare.

De asemenea, Primăria Ialoveni a beneficiat de suport din partea Fundației ”Edelweiss” în amenajarea unui teren modern de joacă pentru copii în centrul orașului Ialoveni, str. Alexandru cel Bun.

11. Amenajare teritoriu, servicii piata municipală

În perioada raportată o prioritate pentru Primăria Ialoveni a rămas amenajarea și curățenia sectoarelor. S-a început o campanie de informare a agenților economici și cetățenilor despre obligațiile privind menținerea curățeniei și amenajarea terenurilor în raza teritoriului unde locuiesc și activează. În acest proces s-au implicat mai mulți locuitori, persoane tinere, în calitate de voluntari în cadrul acțiunilor de menținere a curățeniei și protejare a mediului și spațiilor publice

Din mijloacele de care dispune Primăria și atrase de la parteneri, a fost posibil de amenajat unele clumbe de flori, s-au plantat arbuști, copaci și s-au efectuat mai multe lucrări de înverzire a spațiilor publice. Grație parteneriatului cu echipa Consiliului Concurenței, **au fost sădiți peste 1000 frasinii, arțari și alte specii în**

parcul NPO, Moldova. Totodată, cu antrenarea instituțiilor din oraș și agenților economici s-au **plantat flori, copaci și în alte sectoare.**

Au fost **amenajate cimitirele din Ialoveni** (drum de acces asfaltat, renovare poartă, gard ș.a.).

Inițiative ecologice: In anul 2016 au fost desfășurate lucrări de desfundare și **curățare a râului Ișnovăț**, conectările la râu. S-a amenajat cu ajutorul locuitorilor **parcul în sectorul Huțuleuca și Moldova.**

S-au efectuat **lucrări de desfundare a podului stadionului raional** (centrul orașului, în spatele clădirii primăriei) s-a curățat râul.

Referitor la serviciile pieții municipale: Întreprinderea Municipală „Piața Agroindustrială Ialoveni” acordă în arendă persoanelor fizice și juridice a spațiilor și locurilor destinate comercializării produselor agricole și a mărfurilor industriale. În cadrul ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” sunt amplasate 104 tonete, administrația deține 2 tonete, Agenții economici, persoane fizice 102 tonete, Tarabe - 60 locuri de comerț, Comerț din mijloace auto 20 locuri.

Activitatea *pieții municipale* o calificăm insuficientă; populație nemulțumită, servicii de calitate joasă; datorii enorme pentru întreținere; nerentabil, se lucrează în pierderi; planificarea și evidența economico-financiară – defectuoasă.

Din cauza că există multe probleme istorice la piața dată și alte dificultăți, există și problema vânzărilor neautorizate pe marginea drumurilor. Autoritățile competente de a restricționa aceste vânzări și de a penaliza, cunosc problemele, am convenit cu responsabilii din cadrul Agenției Naționale de Siguranță a Alimentelor să ne acorde ajutor metodologic pentru a reglementa legal activitățile sau a contracara activitatea în afara legii. De asemenea, lucrăm pentru a moderniza activitatea pieții, însă există probleme juridice, de întocmire a contractelor anterioare, care cauzează impedimente. Este nevoie de a avea un laborator, a dispune de condiții sanitare mai bune, condiții de menținere a calității.

Urmează să extindem, să îmbunătățim serviciile de piață, care la moment nu sunt la nivelul corespunzător. Însă, la moment ÎM „Piața Agroindustrială Ialoveni” se află în litigiu cu fostul șef al întreprinderii și are conturile blocate de Inspectoratul Fiscal Ialoveni.

De asemenea, vrem să identificăm locurile, unde cetățenii și-ar dori să aibă în preajmă amenajate puncte de comercializare a legumelor, fructelor sau alte produse consumate des, astfel ca să fie comod pentru consumatori și să nu se vîndă în condițiile de pînă acum (improvizate pe la margini de drum, în praf și mizerie).

12. Segmentul gospodărie comunală, salubritate

Întreprinderea Municipală ”Gospodăria Locativ-Comunală Ialoveni”, care activează în domeniul colectării deșeurilor menajere, a fost preluată de o nouă conducere într-o stare dezastruoasă, cu bunuri sechestrate, datorii enorme, gunoșiște neautorizată, probleme de personal etc.

Din 2016, ÎMGLC Ialoveni a început automatizarea procedurii de achitare a facturilor pentru serviciile comunale, implementarea sistemului de plăți electronice la distanță, cu sau fără de factură. Noua conducere a dat startul mai multor activități ce ar contribui la ameliorarea situației financiare a Întreprinderii Municipale, precum:

Contractarea tuturor gospodăriilor din or.Ialoveni la serviciile de evacuare a deșeurilor menajere (exceptie cele nelocuibile).

Se lucrează la creșterea portofoliului de agenți economici, extinderea zonei de activitate.Se promovează verificarea blocurilor locative (serviciile de apă și canalizare). Sunt divergente mari între datele de la contoarele de apa din apartamentele deservite și contorul de apă principal amplasat în subsolul fiecărei case. Sunt supuse verificării toate apartamentele care sunt deservite de Gospodaria Locativ Comunală Ialoveni, si anume: functionalitatea contoarelor de apa, sigiliul de pe fiecare contor, datoriile etc.A fost majorată gama de servicii prestate în functie de necesitățile cetățenilor.

Totodată, a fost propus pentru a fi majorată taxa pentru deșeuri, dar nu a fost susținută de majoritatea consilierilor. În aceste condiții Primăria va veni cu argumente suplimentare și solicitări repetate, pentru a evita falimentarea întreprinderii.

Referitor la problema cîinilor vagabonzi: Se lucrează la crearea spațiului pentru cîinii vagabonzi în cadrul Întreprinderii Municipale de Gospodărie Comunală Ialoveni; lucrăm cu cîțiva voluntari, specialiști – veterinari, pentru a efectua sterilizarea cîinilor vagabonzi. Totodată, am contactat un proiect internațional și avem răspunsul oficial al coordonatorului organizației internaționale, care se ocupă de protecția animalelor pentru a institui un parteneriat.

13. Domeniul tineret și sport

În anul 2016 a fost obținut **Proiectul Capitală Națională a Tinerilor**. În cadrul Capitalei Naționale a Tineretului a fost posibil cooperarea partenerilor (Proiectul REPEMOL, Biroul Elvețian pentru Cooperare, consiliul raional Ialoveni, S.A. drumuri Ialoveni și colectivul Liceului ”Petre Ștefănuță”) și inaugurarea în orașul Ialoveni, a unui **Centru performant pentru studierea teoretică și practică a regulilor de siguranță rutieră – ”Orășelul copiilor**.

Primăria Ialoveni este și una din primele autorități publice locale, care a obținut în anul 2016 **Certificatul de Instituție Gazdă a Activității de Voluntariat**.

Una din primele experiențe de colaborare cu tinerii a fost inițiativa privind amenajarea, pictarea stațiilor de călători din Ialoveni. Pentru acest Proiect, Primăria Ialoveni a obținut la sfârșitul anului 2016 nominalizarea de cea mai bună practică și Diplomă de gradul I în cadrul Programului Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale al Consiliului Europei și IDIS „Viitorul”.

Pentru o mai bună colaborare cu tinerii a fost inițiat crearea Consiliului Tinerilor pe lângă Primarul orașului Ialoveni. În colaborare cu membrii acestui Consiliu, s-a reușit a participa la concursul de granturi al Fondului Polonez pentru Autoritățile Locale și s-a obținut finanțarea stadionului multifuncțional în cartierul Moldova, care a fost dat în exploatare în noiembrie 2016 .

O colaborare frumoasă pe parcursul anului 2016 primăria a avut și cu Asociația Obștească „Protecția minorilor din Ialoveni”, în cadrul mai multor proiecte inițiate.

Alte evenimente din anul 2016: (Ziua olimpică, campionatele sportive desfășurate, cupa Primarului la fotbal, susținerea sportivilor incluși în selecționata Republicii Moldova la proba de lupte greco-romane; susținerea campionului la competițiile europene de ridicare a greutăților, desfășurate în orașul Riva Del Garda din Italia, campioni și premianți la turnee internaționale și campionate mondiale, etc.).

Mai multe competiții naționale și internaționale avem desfășurate în orașul Ialoveni:

Turneul national de volei în memoria vestitului antrenor Vasile Ungureanu, în cadrul căruia echipa orașului Ialoveni a fost câștigătoarea acestui turneu.

Turneul Internațional la lupte greco-romane, la care au participat peste 130 de sportivi din Republica Moldova și România, iar tinerii au concurat în 11 categorii de greutate.

Competițiile la volei "Cupa Primarului orașului Ialoveni", la care au participat 10 echipe: "Prietenia", "Huțuleuca", "Cartea", "Betania", "Căminul", "Poliția", "Veteranii", "Livada", "BTA-16", "Albeni".

În cadrul sărbătorii „**Ziua Sportivului și a Mișcării Olimpice**”, echipa orașului Ialoveni a participat activ la competițiile sportive de nivel raional și a demonstrat performanțe la mai multe probe, ocupînd locul I pe echipe.

De asemenea, la **competițiile la minifotbal "Cupa Primarului orașului Ialoveni"**, au participat în total zece echipe.

La inițiativa Biroului Operativ al Branșei din vinificație, viticultură și producerea băuturilor alcoolice, cu suportul Biroului Executiv FNSAA și Primăriei orașului, a avut loc și **campionatul de fotbal „Junior 2016”**. În competiție au participat echipele de fotbal ale sindicatelor de bază: SA „Bucuria”, Combinatul de Vinuri „Cricova” SA și SRL „Industrial Manufacturing Group” or.Ialoveni.

La competițiile raionale, inclusiv a cupei președintelui raionului la diverse probe sportive, echipa tinerilor din orașul Ialoveni, în majoritatea cazurilor a urcat pe cel mai înalt podium.

14. Domeniul socio-cultural, evenimente locale

Pe parcursul perioadei, Primăria Ialoveni a promovat mai multe inițiative ale Școlii Orășenești de Artă, Școlii Muzicale, Bibliotecii Orășenești și pentru copii.

Datorită susținerii din partea locuitorilor, unor agenți economici, a fost posibil de organizat mai multe **evenimente culturale de bună calitate**: Hramul orașului; Sărbătorile de Anul Nou și Crăciun; spectacole de teatru, spectacole pentru copii, concerte publice, evenimente festive în contextul sărbătorilor naționale, evenimente de nivel local și raional.

A fost desfășurat **Festivalul folcloric "Ișnovăț - Botna - Botnișoara"** datorită parteneriatului dintre Primăria orașului Ialoveni și Consiliul Raional Ialoveni, cu participarea activă a colectivelor de entuziaști din mai multe localități. În contextul Zilei Portului Național, festivalul folcloric dedicat râulețelor care traversează mai multe localități, au accentuat și frumusețea straielor naționale. Obiceiuri de vară, legate de curățitul izvoarelor, sărbătoarea sînzienelor, alte tradiții ale neamului nostru, au fost promovate în cadrul festivalului.

Biblioteca Orășenească "Petre Ștefănuță" din Ialoveni a primit o donație impresionantă de carte de la Biblioteca Județeană Dâmbovița, România, peste 3000 volume, conform Acordului de Înfrățire a Județului Dâmbovița cu raionul Ialoveni.

Biblioteca Orășenească "Petre Ștefănuță" de asemenea a completat colecția sa cu o donație de carte în scrisul reliefo-punctat Braille și audio din partea Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Nevăzătorilor din Moldova, cu care primăria Ialoveni colaborează eficient.

În cadrul Zilelor Bibliotecii pentru copii în numele lui "Spiridon Vangheli", ediția a IX-a 2016, copiii din orașul Ialoveni au avut ocazia să-l aiba în preajmă pe Maistrul Spiridon Vangheli.

În cadrul Programului „Novoteca”, Biblioteca orășenească de copii "Spiridon Vangheli" a beneficiat în 2016 de un calculator cu imprimantă și 4 tablete performante.

15. Protecție socială, persoane în etate și defavorizate

În orașul Ialoveni avem circa **136 de familii defavorizate, 530 persoane cu dizabilități** luați la evidență, circa **1325 pensionari de vârstă dintre care - 362 vârstă de pensionare mai mare de 75 ani, 87 familii cu 3 și mai mulți copii.** Asistența socială nu este o competență directă a primăriei, este o funcție delegată de la nivel central la nivel raional, însă noi nu ne eschivăm de a ajuta, în limita posibilităților, și mobilizăm doritorii de a efectua acțiuni de caritate, acordăm ajutor în cele mai dificile cazuri.

Un ajutor considerabil pentru a identifica problemele cele mai stringente ale unor familii defavorizate ne acordă **Asociația Veteranilor din Ialoveni**, cu membrii căreia avem consultări permanente și o colaborare foarte bună. Anul 2016 am oferit spațiu acestei asociații în incinta fostei școli speciale și ne bucurăm de multe inițiative din partea lor. Concomitent, Primăria a acordat ajutor participanților la conflictul armat din Transnistria, războiul din Afganistan și tragediei din Cernobîl.

Cu susținerea reprezentantei diasporei Republicii Moldova în SUA, organizației Moldova-AID, de comun cu voluntari din SUA, s-a realizat un proiect social, oferind gratuit servicii de sănătate locuitorilor orașului Ialoveni: identificarea cazurilor care necesită atenție medicală suplimentară, măsurarea indicilor de sănătate (zahăr în sânge, tensiunea, pulsul, temperatura etc.) și alte consultări individuale. Toate aparatele folosite pentru măsurările indicilor sănătății au fost donate. Tinerii voluntari americani au donat mai multe suporturi ortopedice

atît oamenilor în etate veniți la deschiderea clinicii, cît și transmise unor bătrîni la domiciliu. De asemenea, a fost donat un scaun rulant Magdalenei Ciobanu, o fetiță de 10 ani din Ialoveni. Pentru ca fetița să se poată deplasa singură cu acest scaun, lucrătorii primăriei au construit o rampă la casa Magdalenei și acordăm sprijin în continuare acestei familii cu multiple probleme de sănătate.

Deja al II-lea an membrii Rotary Club Chișinău Centru, împreună cu ROYNDTable Germani în ajunul sărbătorilor de iarnă au oferit cadouri din Germania pentru copiii ialoveneni – în 2016, mai mult de 500 cadouri.

În sezonul rece, Primăria în parteneriat cu o organizație neguvernamentală, a acordat ajutor mai multor familii vulnerabile din Ialoveni, oferind **gratuit lemne de foc, la domiciliu**. De asemenea, au fost distribuite **lemne de foc, persoanelor în etate** și familiilor social-vulnerabile.

În preajma sărbătorilor, Primăria împreună cu unii agenți economici și voluntari, a organizat **acții de caritate pentru persoanele aflate în dificultate**.

O susținere substanțială a fost oferită **Casei Comunitare din Ialoveni**, în special urmare parteneriatului cu **echipa Consilului Concurenței**, colectivul căruia și conducerea au acordat în repetate rînduri ajutor caritabil și atenție copiilor Casei Comunitare.

Un parteneriat social deosebit de eficient s-a reușit a constitui cu bisericile, organizațiile creștine, toate cultele religioase existente în Ialoveni, astfel că datorită suportului acordat au fost ajutate multe familii vulnerabile și persoane aflate în dificultate.

Un aport deosebit a fost oferit copiilor și familiilor social vulnerabile în ajunul sărbătorilor de iarnă de către partenerii primăriei Ialoveni, agenții economici și persoane cu suflet mare (au fost repartizate peste 2000 de cadouri).

16. Asigurarea transparenței decizionale

Informația despre activitatea Primăriei Ialoveni este făcută publică prin intermediul mai multor platforme de comunicare și metode de consultare publică. Au avut loc peste 60 de întâlniri tematice privind serviciile de transport, apă, canalizare, iluminat stradal și altele, în diferite cartiere ale orașului. De asemenea, în audiență personală sau de grup, au fost mai mult de 2000 persoane.

Interacționăm cu mulți dintre locuitori și prin intermediul rețelelor de socializare, poștă electronică. A fost revăzut conceptual pagina web oficială a Primăriei; avem pagina oficială săptămînală a Primăriei Ialoveni în ziarul raional "Ora locală".

Au fost create platforme de comunicare cu migranții și băștinașii din Ialoveni. Actualizăm permanent panourile informative amplasate în oraș. De comun acord cu echipa ziarului "Ora locală" au fost desfășurate consultări publice cu privire la investițiile capitale. De comun cu echipa USAID, au fost desfășurate consultări publice asupra Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni pentru perioada 2016-2020. Au fost desfășurate mai multe sondaje de opinii pe probleme de interes pentru locuitorii orașului.

Cu ajutorul Proiectului „Sporirea transparenței investițiilor capitale prin consultarea propunerilor cu locuitorii comunității”, toate propunerile ialovenenilor au fost examinate de echipa Primăriei Ialoveni și luate în calcul în procesul de planificare strategică pentru dezvoltarea orașului.

Datorită asistenței tehnice oferite în cadrul **proiectului „Migrație și Dezvoltare Locală”**, implementat cu sprijinul PNUD Moldova, **Primăria Ialoveni transmite on-line pe Internet ședințele consiliului orășenesc**, înregistrările ședințelor fiind disponibile pe canalul youtube al Primăriei.

17. Colaborare cu partenerii de dezvoltare

Pe parcursul perioadei de un an de zile s-a reușit a stabili relații constructive cu mulți parteneri internaționali și naționali de dezvoltare (PNUD Moldova, USAID; Biroul de Cooperare al Elveției, Ambasada Elveției, Ambasada Franței, Ambasada Ungariei; Belarusiei; Lituaniei, Casa Regală a României, Organizația Internațională pentru Migrație, Consiliul European,).

Am avut onoare să avem oaspeți internaționali la Primăria Ialoveni, care reprezintă parteneri de dezvoltare foarte importanți pentru orașul nostru, cu care au fost discutate inițiativele echipei noastre, problemele și perspective de dezvoltare.

Întrevederea cu Excelența Sa, Doamna Simone GIGER, Directorul Biroului de Cooperare al Elveției în Republica Moldova, Reprezentanta Ambasadei Elveției, ne-a permis să abordăm mai multe subiecte și să mulțumim pentru asistența oferită.

Un eveniment foarte important pentru dezvoltarea relațiilor de colaborare a **Primăriei orașului Ialoveni cu Familia Regală a României**, considerăm **vizita Alteței Sale Regale Principesa Maria**. În cadrul întâlnirii Delegației Casei Regale din România la Primăria Ialoveni și vizitei unor instituții din localitate, au fost discutate proiecte comunitare de perspectivă.

Relații de colaborare au fost stabilite cu excelența Sa, **Domnul Mátyás Szilágyi, Ambasadorul Ungariei în Republica Moldova**, care a vizitat orașul Ialoveni și au fost discutate propuneri de cooperare bilaterală, care ar permite implementarea diverselor proiecte comune în domenii, cum ar fi economie, agricultură, transport public, politicilor sociale și de tineret.

De asemenea, au fost promovate interesele orașului nostru în cadrul vizitelor de lucru al **Reprezentanților Ambasadei Franței** în Republica Moldova, Domnul Jérémie Petit, Prim Consilier, Consilier pentru Cooperare și Acțiune Culturală, Doamna Martine Zejgman, Atașat pentru cooperare.

În iunie curent a fost dat startul unei inițiative noi de colaborare și cu **parteneri din Lituania**, în cadrul unui nou proiect de eficientizare a serviciilor publice.

Agencia Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID), ne-a acordat suport în elaborarea strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Ialoveni pentru anii 2016-2020. Cu susținerea programului USAID, orașul Ialoveni a primit susținere în vederea îmbunătățirii serviciilor de colectare a deșeurilor, fiind alocate pubele pentru colectare separată a deșeurilor.

Datorită suportului **Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD Moldova)** a fost semnat în octombrie 2015, la Bruxelles, Parlamentul European, Convenția Primarilor pentru energie locală durabilă. A fost deschis calea ca să beneficiem din partea echipei de coordonatori ai Uniunii Europene de asistență metodologică și sprijin financiar pentru proiecte de eficiență energetică, lucrăm la întocmirea Planului de eficiență energetică.

În cadrul concursului lansat în luna august 2015 de partenerii de dezvoltare (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), **Agencia Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC)**, **Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)**, Primăria Ialoveni a fost selectată în calitate de beneficiar al Proiectului MiDL "Migrație și Dezvoltare Locală", implementat în perioada 2015-2017.

Alte 2 proiecte de asistență pentru dezvoltarea capacităților instituționale a primăriei Ialoveni beneficiem din partea **Consiliului European**, în cadrul Parteneriatului Estic.

Un alt proiect, în cadrul căruia a fost stabilită o colaborare eficientă, vizează domeniul dezvoltare regională. În Slovacia, în cadrul vizitei de studiu organizată

de ADR Centru, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor cu suportul Ministerului Afacerilor Externe al Slovaciei, a fost inițiat parteneriatul de înfrățire cu orașul SENEK. În luna iunie, Primăria orașului Ialoveni a primit o delegație a orașului Senec, Republica Slovacă, scopul vizitei fiind încheierea Acordului de prietenie și parteneriat între orașele Ialoveni, Republica Moldova și Senec, Republica Slovacă (acord încheiat la 28 iunie 2016).

O colaborare eficientă a fost stabilită și cu echipa **Centrului de Asistență pentru Autoritățile Locale**, care au fost disponibili să ne acorde suport în elaborarea unor proiecte noi pentru Ialoveni, reușind în final să atragem finanțare pentru construcția stadionului multifuncțional (dat în exploatare la finele anului 2016).

Rezultate pozitive a adus și conlucrarea cu echipa **Fondului Național de Eficiență Energetică – implementăm proiectul de modernizare a iluminatului public stradal**.

Cu **Fondul Ecologic** – la finele anului 2016 am obținut prima tranșă de 1 milion lei din proiectul de 18 milioane pentru construcția sistemului de canalizație.

În contextul Zilelor Europei, delegația Primăriei Ialoveni a participat la evenimentele internaționale, desfășurate cu susținerea **Asociației Meetjesland Moldovie, regiunea Flandra, Belgia și Centrul de Mediere și Securitate Comunitară, regiunea Moldova, România**. O parte din activități au avut loc în județul Iași, comuna Tomești, cu care orașul Ialoveni este înfrățit. Ulterior, delegația internațională, în componența căreia au fost primari și reprezentanți ai administrației publice locale din **Belgia, Scoția, Spania și România**, a efectuat o vizită în orașul Ialoveni. În cadrul colaborării s-a convenit asupra unor proiecte comune. În decembrie 2016 deja am beneficiat de primul proiect urmare parteneriatului **cu colegii din Belgia, primaria or. Eeklo – donația unei ambulanțe pentru or. Ialoveni**.

Au fost încheiate acordurile de colaborare în diverse domenii cu parteneri din administrațiile publice locale din România, pentru valorificarea în comun a fondurilor europene (Primăria orașului Ineu; Primăria Chișineu-Criș, județul ARAD; am restartat acordurile de colaborare cu noua conducere a Primăriilor comunei Tomești, municipiul Pașcani, Județul IAȘI).

Toate aceste activități sunt desfășurate cu scopul dezvoltării unor parteneriate durabile și atragerea de noi resurse în orașul Ialoveni.